

МІНІСТЕРСТВО
ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ
І ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ

ПРОТОКОЛ № 5

П'яте засідання Робочої групи з формування стратегій розвитку міжнародної торгівлі та аналізу їх реалізації Ради з міжнародної торгівлі

29 травня 2019 р., 10:00-12:00
Місце проведення: каб. 459, Міністерство
економічного розвитку і торгівлі України,
вул. М. Грушевського 12/2

ПРИСУТНІ: Додаток 1

На засіданні Робочої групи з формування стратегій розвитку міжнародної торгівлі та аналізу їх реалізації Ради з міжнародної торгівлі (далі - Робоча група РМТ) присутні 12 з 20 членів складу Робочої групи РМТ, що дає можливість встановити кворум та визнати засідання правомочним для прийняття рішень.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ

1. Вступне слово в.о. керівника Робочої групи РМТ Юрія Федчишина.
2. Вступне слово Директорки департаменту розвитку експорту Мінекономрозвитку Аліни Шишкіної.
3. Презентація проміжного проекту Експортної стратегії для сектору машинобудування на 2019-2023 роки. Доповідає: Валерій Кокоть, національний координатор.
4. Презентація аналітичного звіту "Машинобудівна галузь в Україні: потенціал та можливості для розширення експорту на період до 2021 року". Доповідає: Володимир Власюк, директор ДП "Укрпромзовнішекспертиза".
5. Наступні кроки у підготовці проекту розпорядження КМУ "Експортна стратегія для сектору машинобудування на 2019-2023 роки". Доповідає: Наталія Чаплигіна, заступниця керівника відділу аналізу зовнішньої торгівлі департаменту розвитку експорту Мінекономрозвитку.
6. Заключне слово в.о. керівника Робочої групи Юрія Федчишина.

ХІД ЗАСІДАННЯ

Питання №1. Вступне слово в.о. керівника Робочої групи РМТ Юрія Федчишина.

Юрій Федчишин проінформував членів Робочої групи РМТ про те, що за результатами четвертого засідання Робочої групи РМТ (9 квітня 2019 р.) його обрано в.о. керівника Робочої групи РМТ. Відповідно до покладених на нього обов'язків згідно ч.7 Положення про Раду з міжнародної торгівлі, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 4 липня 2017 р. № 455, проводиться чергове засідання Робочої групи РМТ, присвячене розробці Експортної стратегії для сектору машинобудування.

МІНІСТЕРСТВО
ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ
І ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ

#РОЗВИВАЙ
#ПРЕДСТАВЛЯЙ

#ТРАНСПОРТУЙ
#ЗАОХОЧУЙ
#РЕКЛАМУЙ
#ШУКАЙ
#СТВОРЮЙ
#СТВОРЮЙ

#ЗАОХОЧУЙ
#РЕКЛАМУЙ
#ШУКАЙ
#СТВОРЮЙ
#ТРАНСПОРТУЙ
#СТВОРЮЙ

Питання №2. Вступне слово Директорки департаменту розвитку експорту Мінекономрозвитку Аліни Шишкіної.

Аліна Шишкіна коротко розповіла про експорт продукції сектору машинобудування за підсумками першого кварталу 2019 року та проінформувала учасників засідання про те, що даний сектор визначений одним із перспективних секторів у рамках реалізації Експортної стратегії України.

Аліна Шишкіна зазначила, що розроблення Експортної стратегії для сектору машинобудування є актуальним і необхідним кроком для розвитку міжнародної торгівлі України. Робота в цьому напрямку ведеться вже досить тривалий час. За результатами проведення трьох раундів Національних консультацій за участі представників державних органів, бізнес- та галузевих асоціацій, українських та іноземних експертів Міжнародного торговельного центру (далі - МТЦ), розроблено проект Експортної стратегії для сектору машинобудування на 2019-2023 роки. У свою чергу, ДП "Укрпромзовнішекспертиза" підготовлено аналітичний звіт "Машинобудівна галузь в Україні: потенціал та можливості для розширення експорту на період до 2021 року".

Завершуючи виступ, Аліна Шишкіна запросила присутніх обговорити два зазначені документи після їхньої презентації для забезпечення подальшої роботи з розроблення Експортної стратегії для сектору машинобудування.

Питання №3. Презентація проміжного проекту Експортної стратегії для сектору машинобудування на 2019-2023 роки. Доповідає: Валерій Кокоть, національний координатор.

Під час презентації проміжного проекту Експортної стратегії для сектору машинобудування, Валерій Кокоть презентував наступну інформацію:

- статистика сектору машинобудування за 2017 рік: 6,4% промислового виробництва, 1500 підприємств, понад 22% вартості основних засобів, близько 4000 працівників, 3500 найменувань техніки та устаткування;
- бачення стратегії: "Створення інноваційної та сучасної галузі машинобудування в Україні, яка буде надійним партнером у глобальних ланцюгах доданої вартості";
- стратегічні цілі стратегії: 1. Вдосконалити основні умови виробництва продукції та послуг, що можуть експортуватися. 2. Посилити конкурентоспроможність сектору машинобудування на зовнішніх ринках. 3. Активізувати інтеграцію виробників машинобудівної галузі у глобальні ланцюги доданої вартості;
- операційні цілі;
- основні результати стратегії: підготовка кадрів та зупинення їх відтоку з сектору, фінансова та страхова підтримка експорту, створення дієвої мережі просування експорту за кордон.

Під час доповіді Валерій Кокоть додатково зазначив, що необхідно використовувати механізми промоції продукції інших країн, інструменти підтримки українських експортерів, які пропонує держава, взаємодію з бюрократичними процесами максимально спростити, посилити роль підприємництва у секторі машинобудування, створити механізм обробки інвестиційних пропозицій у рамках сектору на 3-х рівнях: державне, галузеве та

МІНІСТЕРСТВО
ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ
І ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ

#РОЗВИВАЙ
#ПРЕДСТАВЛЯЙ

#ТРАНСПОРТУЙ
#ЗАОХОЧУЙ #ІНВЕСТУЙ #ШУКАЙ
#ЕКСПОРТУЙ

#ЗАОХОЧУЙ #РЕКЛАМУЙ

#ШУКАЙ

#СТВОРЮЙ

#ТРАНСПОРТУЙ

#СТВОРЮЙ
#ЗАОХОЧУЙ

регіональне. Додатково виробити інформаційну підтримку сектору, починаючи зі школи, щоб молодь навчалась та працевлаштовувалась у секторі машинобудування.

Валерій Кокоть зауважив, що системна підтримка українських інженерів з боку українських інвесторів відсутня. Також, потрібно створити інноваційну систему у секторі і відмовитись від ретроградних інституцій, які існують сьогодні. Важливо провести інвентаризацію інноваційних рішень. Для конкурентоспроможності сектору на міжнародних ринках потрібно створити всі умови починаючи від рівня підготовки кадрів, а також механізми стимулювання експорту, наприклад, так як у Китаї.

Питання від Віталія Бігдая, менеджера програми сприяння експорту Фонду Western NIS Enterprise Fund, члена Робочої групи РМТ: п. Валерій, як ви бачите залучення інвестицій у сектор машинобудування? Чи це передбачено у стратегії?

Відповідь від Валерія Кокотя: залучення інвестицій на регіональному та місцевому рівнях, інвестиції у створення індустріальних парків, створення кластерів, перспективні підсектори - експорт електроприладів, звільнення від ПДВ, компенсаторні механізми. Додатково для залучення інвестицій потрібно провести: виділення земельних ділянок, створення інфраструктури (місцева влада), додаткові стимули на рівні державних інструментів.

Питання від Марини Хорунжі, Директорки Центру досліджень міжнародної торгівлі KSE, запрошеної учасниці засідання Робочої групи РМТ (на громадських засадах): Як ви будете вимірювати інноваційність у секторі машинобудування? Чи є конкретні методи вимірювання?

Відповідь від Валерія Кокотя: по кількості зростання експорту продукції машинобудування, потрібно дивитись чи є попит на інноваційні рішення і тд.

Питання №4. Презентація аналітичного звіту “Машинобудівна галузь в Україні: потенціал та можливості для розширення експорту на період до 2021 року”. **Доповідає: Володимир Власюк, директор ДП “Укрпромзовнішекспертиза”.**

Під час презентації проміжного аналітичного звіту, Володимир Власюк представив наступну інформацію:

- структура валової доданої вартості в Україні у 2017 р., де сектор машинобудування займає 2,4%;
- частка машинобудування у ВВП України зменшилась до 2,4% у 2017 р.;
- падіння сектору машинобудування за останні вісім років перевищило падіння промисловості в Україні;
- частка сектору машинобудування в загальному експорті зменшилась та становила 11,4% у 2017 р.;
- протягом 2010-2017 років спостерігається стрімка тенденція до зниження частки великих підприємств на внутрішньому ринку (з 42,7% у 2014 р. до 26,6% у 2017 р.);
- найбільшими сегментами експорту українського машинобудування є електричне устаткування для автотранспортних засобів, повітряні літальні апарати, супутнє устаткування, електричні побутові прилади;

МІНІСТЕРСТВО
ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ
І ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ

#РОЗВИВАЙ
#ПРЕДСТАВЛЯЙ

#ТРАНСПОРТУЙ
#ЗАОХОЧУЙ #ІНВЕСТУЙ #ШУКАЙ
#ЕКСПОРТУЙ

#ЗАОХОЧУЙ #РЕКЛАМУЙ #ШУКАЙ #СТВОРЮЙ
#СТВОРЮЙ
#СТВОРЮЙ

- у 2010-2017 роках змінилась географічна структура експорту від значного падіння експорту до РФ (з 53,7% до 22%) до значного росту експорту до ЄС (з 20,3% до 54,4%);
- витрати підприємств сектору машинобудування на інноваційну діяльність зменшились протягом 2010-2017 років з 2,4% до 1,9%;
- сфери втручання для стимулювання експорту машинобудування: оцінка відповідності продукції; стимулювання інноваційної діяльності та інтеграції інструментів індустрії 4.0; інституції з підтримки експорту; фінансова підтримка експорту; кредитування та страхування експортних операцій; державна PR-підтримка; кадрове забезпечення експорту; інформування експортерів щодо програм підтримки; виробництво машинобудівної продукції в Україні.

Володимир Власюк зазначив, що розробка переліку пріоритетних заходів відбувалася на основі комплексного методичного підходу, а також була додана як додаток до звіту.

Коментар від Ольги Гвоздьової, керівниці відділу надання аналітичних послуг Державної установи “Офіс з просування експорту України”, запрошеної учасниці засідання Робочої групи PMT: Інформаційна та консультативна підтримка експортерів сектору машинобудування, в тому числі, надається Офісом з просування експорту на постійній основі. Також, цього року вперше буде представлено національний стенд на міжнародній виставці Africa Rail-2019. В планах Офісу – залучення міжнародних компаній для консультування українських компаній на зовнішніх ринках.

Коментар від Олесі Залуської, заступниці керівника Програми USAID “Конкурентоспроможна економіка України”, членкині Робочої групи PMT: Програма USAID “Конкурентоспроможна економіка України” надає грантову підтримку для малого та середнього бізнесу, кластерів та бізнес-асоціацій на загальну суму \$12,5 млн. Зокрема, дана підтримка полягає в отриманні додаткових сертифікатів для експорту, зміни процесів у бізнесі та участі у торгових місіях. Це не замінить того, що має робити держава, але допоможе малим і середнім підприємствам скористатись додатковою підтримкою. Вже на сьогодні подано кілька заявок від регіональних торгово-промислових палат. Суми грантових угод залежать від бізнес-моделі використання грантових коштів.

Питання №5. Наступні кроки у підготовці проекту розпорядження Кабінету Міністрів України “Експортна стратегія для сектору машинобудування на 2019-2023 роки”.
Доповідає: Наталія Чаплигіна, заступниця керівника відділу аналізу зовнішньої торгівлі департаменту розвитку експорту Мінекономрозвитку.

Під час доповіді про наступні кроки у підготовці проекту розпорядження, Наталія Чаплигіна зазначила наступне:

- за методологією МТЦ розроблено проект Експортної стратегії для сектору машинобудування та План завдань і заходів з її реалізації на 2019 - 2023 роки;
- ДП “Укрпромзовнішекспертиза” підготовлено аналітичний звіт “Машинобудівна галузь в Україні: потенціал та можливості для розширення експорту на період до 2021 року”, який у робочому порядку опрацьовується з Мінекономрозвитку, Департаментом розвитку експорту ведеться робота щодо подальшого доопрацювання даного звіту спільно з ДП “Укрпромзовнішекспертиза”;

МІНІСТЕРСТВО
ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ
І ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ

- підготовка проекту розпорядження Кабінету Міністрів України відбуватиметься на основі двох вищезазначених документів.

Крім цього, Наталія Чаплигіна запитала в **Олександра Задорожного, заступника директора Департаменту промислової політики Мінекономрозвитку, запрошеного учасника засідання Робочої групи РМТ**, на якому етапі знаходиться Стратегія розвитку промислового комплексу України на період до 2025 року. Олександр Задорожний зазначив, що станом на сьогодні стратегія знаходиться у секретаріаті Кабінету Міністрів України понад 2 місяці, а після її затвердження окремо буде розроблятися план заходів з її реалізації, якого зараз немає.

Володимир Власюк додатково повідомив, що станом на сьогодні ДП “Укрпромзвнiшекспертиза” підготовлено звіт “Потенціал та можливості для розширення експорту до 2021 року у секторі технічного обслуговування та ремонту повітряних суден” (далі – Звіт ТОПС).

Наталія Чаплигіна зазначила, що Звіт ТОПС потребує доопрацювання, а саме:

- 1) У Звіт ТОПС необхідно додати опис підсектору вантажних перевезень як світовий, так і в Україні. Для того, щоб бачити частку України в цьому сегменті та оцінити перспективи розвитку українського сектору Технічного обслуговування та ремонту повітряних суден в такому напрямку.
- 2) У Звіті ТОПС відсутній підсектор легкомоторних авіаційних засобів при тому, що у важкодоступних місцях (гори, пустелі) перевезення та постачання товарів здійснюються саме легкомоторами. Такі ж літаки використовуються для навчання та наукових досліджень. Вони також потребують технічного обслуговування та ремонту, звідси й зростання обсягів експорту послуг сектору Технічного обслуговування та ремонту повітряних суден.
- 3) У Звіті ТОПС відсутній аналіз малого та середнього бізнесу сектору Технічного обслуговування та ремонту повітряних суден. Даний аналіз потрібно додати окремим розділом.
- 4) У Звіті ТОПС таблиця “Очікувані показники” повинна бути розписана по роках (2017 рік - базовий, 2018 рік - звітний, 2019 рік - очікуваний, 2020-2021-2022-2023 роки - прогноз), оскільки звіт про виконання Експортної стратегії для сектору технічного обслуговування та ремонту повітряних суден буде надаватися щорічно. До таблиці “Очікувані показники” потрібно додати ряд економічних показників, зокрема:
 - кількість компаній в секторі технічного обслуговування та ремонту повітряних суден, у тому числі: а) великі, б) середні та в) малі;
 - чисельність працівників сектору технічного обслуговування та ремонту повітряних суден;
 - частка сектору технічного обслуговування та ремонту повітряних суден у формуванні ВВП України;
 - частка сектору технічного обслуговування та ремонту повітряних суден у загальному обсязі послуг з України.

МІНІСТЕРСТВО
ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ
І ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ

#РОЗВИВАЙ
#ПРЕДСТАВЛЯЙ

#ТРАНСПОРТУЙ
#ЗАОХОЧУЙ #ІНВЕСТУЙ #ШУКАЙ
#ЕКСПОРТУЙ

#ЗАОХОЧУЙ #РЕКЛАМУЙ

#ШУКАЙ

#СТВОРІЮЙ
#ТРАНСПОРТУЙ

#ЗАОХОЧУЙ
#СТВОРІЮЙ

- 5) У Звіті ТОПС відсутній захід щодо гармонізації зі світовими стандартами.
- 6) У Звіті ТОПС стратегічні цілі та завдання повинні збігатись зі стратегічними цілями та завданнями Експортної стратегії для сектору технічного обслуговування та ремонту повітряних суден, яка розроблялась під час трьох раундів Національних консультацій. Наразі вони не збігаються.
- 7) Усі терміни та аббревіатури повинні бути розшифровані у примітках, або будь-яким іншим чином.

Питання №6. Заключне слово в.о. керівника Робочої групи Юрія Федчишина.

Юрій Федчишин подякував учасникам Робочої групи РМТ та запрошеним гостям за участь у засіданні, а також, на прохання **Віталія Гордини, заступника директора дирекції взаємодії з бізнесом та регіональними ТПП та органами державної влади Торгово-промислової палати України, заступника керівника Робочої групи РМТ** оголосив, що наступного тижня розпочинається **“Експортний тиждень”** у Торгово-промисловій палаті України, реєстрація на який є безкоштовною. Також, Юрій Федчишин повідомив, що матеріали засідання Робочої групи РМТ будуть надіслані членам Робочої групи РМТ для ознайомлення.

В.о. керівника Робочої групи з формування стратегій розвитку міжнародної торгівлі та аналізу їх реалізації Ради з міжнародної торгівлі

Юрій Федчишин
